

ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Вержанська О. М., Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
olga28tak@gmail.com*

Викладання іноземної мови в рамках дистанційного навчання - нова реальність як для викладачів, так і для студентів. Багато з викладачів виявилися не готові до цього. Комусь довелося буквально за кілька днів опанувати ази роботи, необхідні для проведення занять дистанційно: розібратися і підключити платформу, на якій буде працювати навчальний заклад в період карантину, освоїти навички роботи з текстовими редакторами, навчитися підключати різні додаткові пристрої до свого комп'ютера для запису відео-занять, голосових повідомлень, проведення онлайн-конференцій. І найголовніше, крім технічної сторони проведення занять потрібно підготувати навчальний матеріал. Викладач повинен надати матеріал в такому вигляді і такого змісту, щоб студент зміг в ньому розібратися, адже дистанційне навчання – це освітній процес, який передбачає, що велика частина навчального матеріалу відпрацьовується самостійно. Необхідно пам'ятати і про те, що студент повинен мати можливість «доступу» до викладача практично в будь-який час, а викладач повинен бути в змозі надати допомогу.

Дистанційні форми навчання універсальні за своєю суттю, вони дозволяють використовувати будь-які прийоми і методи навчання. Можна з упевненістю сказати, що система освіти в подальшому буде характеризуватися стрімким розвитком і впровадженням технологій дистанційної освіти. Перед викладачами іноземної мови виникають труднощі, пов'язані з відбором змісту навчання іноземної мови, методичною підготовкою самих викладачів для роботи дистанційно, а також з моделюванням навчального процесу в онлайн-режимі.

Особливий інтерес у студентів викликає читання і аналіз статей носіїв мови про останні події в Україні, в світі політики, культури та спорту. За допомогою сучасних комунікаційних технологій в процесі дистанційного навчання вирішується проблема усної практики. Онлайн-заняття надають більше можливостей для розвитку навичок аудіювання. Один з кращих варіантів поповнити свій словник сучасними розмовними виразами іноземної мови – перегляд фільмів з титрами. Письмові навички на онлайн-заняттях тренуються різними способами залежно від поставлених цілей, це написання есе, письмових повідомлень, ділових листів з різних тем.

Говорячи про дистанційне навчання, не можна не торкнутися питань переваг і недоліків цього формату навчання. До переваг такого формату потрібно віднести доступність (отримувати знання можна, перебуваючи де завгодно, головне, щоб був будь-який з носіїв з підключеним інтернетом), гнучкість (в процесі дистанційного навчання більшу частину матеріалу студент освоює самостійно). На жаль, є і мінуси в дистанційному навчанні. Перший і найбільш важливий – недолік особистого спілкування з однокурсниками і викладачами. Сюди слід віднести і відсутність постійного контролю з боку викладача, що може сприяти бажанню розслабитися і відкласти роботу на потім (дистанційне навчання вимагає від студента жорсткої самодисципліни).

Незважаючи на труднощі і недоліки, дистанційне навчання має важливу перевагу: воно стирає просторові бар'єри, дає можливість спілкуватися з носіями іноземної мови з різних країн. Студенти навчаються толерантності, готовності шукати компромісне рішення і з повагою ставитися до іншої думки, розширюють свою комунікативну сферу.

Одним з важливих моментів у дистанційному навчанні особливо під час війни є позитивна психологічна атмосфера, підтримка й поліпшення психічного здоров'я студентів, формування навичок самостійної роботи, лідерства, створення ситуації успіху. Методика викладання іноземної мови традиційно виділяє три основних етапи роботи з граматичним матеріалом: ознайомлення й первинного закріплення; тренування і використання граматичної структури у мовленнєвій діяльності.

Найчастіше головною проблемою у процесі навчання граматиці іноземної мови є не запам'ятати граматичні факти, а набути уміння застосовувати їх у процесі комунікації. Саме тому ефективність вивчення іноземної мови дуже залежить від обсягу тренувань і мовленнєвої практики, які допомагають оволодіти граматичною структурою на рецептивному і продуктивному рівнях.

Другий етап роботи з граматичною структурою – тренування граматичного явища, яке вивчається. Це перелік різних вправ, які спрямовані на виконання аналогічних дій, і таким чином, на автоматизацію граматичної навички. Застосування дистанційної платформи сприяє оптимізації аудиторного навантаження, оскільки частина роботи переходить на самостійне виконання. Один з головних недоліків дистанційного навчання – відсутність прямого очного спілкування між студентами і викладачем. Коли поруч немає людини, яка могла б емоційно забарвити знання, це значний мінус для процесу навчання.

Негативна сторона дистанційного навчання полягає у тому що втрачається головна функція викладача, як носія інформації. Роль викладача трансформується в організатора, консультанта, керівника та експерта з самостійної роботи студентів.